

ČESKÝ KATOLICIZMUS PO PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLCE Z POHLEDU SVATÉHO STOLCE

Emilia Hrabovec

Po vzniku Československa se v českých zemích zvedla silná protikatolická vlna zaměřená na sekularizaci veřejného života, odluku církve od státu a na národně církevní emancipaci. Na tuto krizi zareagoval papež Benedikt XV. tím, že se rychle snažil o navázání kontaktů s novým státem. V průběhu roku 1919 rozpoznal Svatý stolec rozměr reformních požadavků, jež by ve své nejradikálnější podobě znamenaly přetvoření katolické církve v národně církevní organizaci. Příčiny vnitřně církevní krize byly spatřovány v proměně politicko-duchovních hodnot, v dědictví rakouské státní církve, ve vlivu protestantsko-pozitivistického dějepisectví, především však v nedostatečné výchově kněží. Bylo stále jasnější, že v laicky orientované republice je budoucnost církve závislá na disciplíně kléru. Proto měla být zkoumána reformovatelnost hnutí kněží „Jednota“. Po vzniku Československé národní církve byla však tato nakonec rozpuštěna. Navzdory dalším zprostředkovatelským pokusům se v průběhu roku 1920 u Svatého stolce prosadilo přesvědčení, že cesta z krize nevede přes ústupky, ale pouze přes jasné vymezení se katolické církve navenek a přes její vnitřní obrodu.